

Wyniki finansowe ubezpieczycieli w 2002 r.

W 2002 roku wyniki finansowe w sektorze ubezpieczeń ogółem¹ były korzystniejsze niż w roku poprzednim. Wskaźnik rentowności obrotu brutto ukształtował się na poziomie 8,5% (wzrost o 1,0 pkt), a netto 5,4% (wzrost o 0,9 pkt). Ubezpieczyciele na życie uzyskali wskaźniki: brutto 6,8% i netto 4,0% (wobec 6,2% i 3,3% przed rokiem), a ubezpieczyciele majątkowi odpowiednio 10,4% i 7,0% (8,8% i 5,7%). Poprawa wyników finansowych ubezpieczycieli związana była m.in. z restrukturyzacją kosztów działalności ubezpieczeniowej, w tym zmniejszeniem kosztów akwizycji o 14,9%.

W ostatnich dwóch latach zaobserwowano zmniejszenie udziału przychodów działu ubezpieczeń majątkowych w przychodach całego sektora ubezpieczeń z 49,3% do 47,3%, oraz spadek udziału kosztów działalności ubezpieczeniowej tego działu z 48,6% do 46,3% w kosztach ogółem.

Wartość **aktywów** zakładów ubezpieczeniowych według stanu na 31 grudnia 2002 r. wyniosła 57,5 mld zł i wzrosła o 19,7% w stosunku do stanu na 1 stycznia ub.r. Aktywa ubezpieczycieli na życie wyniosły 33,1 mld zł (wzrost o 22,9%), a ubezpieczycieli majątkowych 24,4 mld zł (wzrost o 15,6%). W strukturze aktywów ogółem największą pozycję stanowiły **lokaty** (80,2%). W dziale ubezpieczeń na życie lokaty stanowiły 81,2% sumy aktywów tego działu, a lokaty ubezpieczycieli majątkowych 78,7% aktywów działu II.

W strukturze **pasywów** ubezpieczycieli ogółem 78,0% stanowiły **rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe**. W stosunku do stanu ze stycznia ub. roku odnotowano wzrost ich wartości ogółem o 18,4%, z tego w dziale I o 24,2%, a w dziale II o 10,4%.

Kapitały własne ubezpieczycieli ogółem na koniec 2002 r. wyniosły 10,9 mld zł i wzrosły o 22,1% w stosunku do stanu z 1 stycznia ub. roku. (u ubezpieczycieli życiowych odpowiednio o 20,3%, a u ubezpieczycieli majątkowych o 23,4%).

Składka przypisana brutto zebrana przez ubezpieczycieli w 2002 r. wyniosła 23,1 mld zł i była o 3,4% większa niż przed rokiem. Składka ta w dziale ubezpieczeń na życie wzrosła o 7,0%, natomiast w dziale ubezpieczeń majątkowych o 0,9%. W strukturze składki brutto 42,8% stanowiła składka zakładów ubezpieczeń na życie (przed rokiem 41,4%), a 57,2% (58,6%) składka zakładów prowadzących ubezpieczenia majątkowe. W strukturze ubezpieczeń życiowych w zakresie zebranej składki stopniowo zmniejsza się grupa ubezpieczeń na życie (obecnie 48,1%, przed rokiem 49,7%, przed dwoma laty 52,9%), natomiast zwiększa się grupa ubezpieczeń na życie związanych z funduszem inwestycyjnym (odpowiednio 32,3%, 32,2%, 29,6%). Składka brutto z tytułu grupowo zawartych polis życiowych stanowiła 52,0% składki działu, wobec 51,6% w poprzednim roku. Na koniec 2002 r. ubezpieczonych na życie było ogółem 21,4 mln osób (wzrost o 352,3 tys. osób, tj. o 1,7%). W strukturze składki brutto działu ubezpieczeń majątkowych zmniejszył się udział składek zebranych z tytułu polis komunikacyjnych (AC i OC) z 63,7% w 2001 r. do 62,1% w 2002 r.

Składka zarobiona na udziale własnym (pomniejszona o udział reasekuratorów w składce brutto) wyniosła 19,8 mld zł (wzrost w skali roku o 5,0%, w dziale I o 6,0%, a w dziale II o 4,0%). Składka ta stanowiła 85,7% składki przypisanej brutto (przed rokiem 84,4%).

Wartość **odszkodowań i świadczeń** wypłaconych brutto w 2002 roku wyniosła 12,1 mld zł i wzrosła w skali roku o 8,0% (w dziale ubezpieczeń na życie - wzrost o 27,5%, a w dziale

¹ Opracowano na podstawie danych wstępnych Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych dostosowanych do uregulowań ustawy z 9 listopada 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 stycznia 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. Nr 76/2002 poz. 694).

Na koniec 2002 r. zezwolenie Ministra Finansów na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej posiadało 74 ubezpieczycieli (wobec 72 przed rokiem): 36 w dziale I - ubezpieczenia na życie oraz 38 w dziale II - ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe, natomiast prowadziło działalność operacyjną 72 ubezpieczycieli (po 36 w obu działach).

ubezpieczeń majątkowych – spadek o 0,5%). Utrzymała się tendencja wyższej dynamiki wypłacanych świadczeń w dziale I niż dynamiki składek przypisanych brutto. O 7,5 pkt proc. wzrósł udział świadczeń wypłaconych w grupie ubezpieczeń na życie związanych z funduszem inwestycyjnym, natomiast zmniejszył się o 7,2 pkt proc. udział wypłaconych świadczeń w grupie ubezpieczeń życiowych.

Odszkodowania i świadczenia na udziale własnym (po zmniejszeniu o udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych) wyniosły 10,6 mld zł, tj. o 15,1% więcej niż przed rokiem. W ubezpieczeniach na życie wyniosły one 4,3 mld zł (wzrost o 27,4%), a w ubezpieczeniach majątkowych 6,4 mld zł (wzrost o 8,2%).

Wynik techniczny² wykazany przez ogół ubezpieczycieli w 2002 r. wyniósł 563,4 mln zł wobec 248,0 mln zł przed rokiem. W ubezpieczeniach na życie wynik techniczny wyniósł 752,4 mln (wzrost o 280,9 mln zł), a w ubezpieczeniach majątkowych minus 189,0 mln zł (poprawa wyniku ujemnego o 34,5 mln zł).

Wynik finansowy netto wykazany przez ogół ubezpieczycieli wyniósł 1465,6 mln zł i wzrósł w skali roku o 28,4%. W zakładach ubezpieczeń na życie zwiększył się o 35,0% i wyniósł 574,9 mln zł, a w zakładach ubezpieczeń majątkowych o 24,5% do kwoty 890,7 mln zł. Na wynik ten złożył się zysk wykazany przez 31 ubezpieczycieli (9 w dziale I i 22 w dziale II) oraz strata wykazana przez 40 ubezpieczycieli (26 ubezpieczycieli na życie i 14 ubezpieczycieli majątkowych).

Koszty działalności ubezpieczeniowej ubezpieczycieli ogółem wyniosły 5,3 mld zł (o 4,9% mniej niż przed rokiem). Największy wpływ na zmniejszenie kosztów miała restrukturyzacja kosztów akwizycji i kosztów administracyjnych. Ubezpieczyciele na życie zmniejszyli koszty akwizycji o 12,0%, a majątkowi o 17,0%. Koszty administracyjne całego sektora ubezpieczeń zmniejszyły się o 124,2 mln zł, tj. o 3,6%. W zakładach ubezpieczeń na życie koszty administracyjne uległy redukcji o 168,9 mln zł (o 10,9%), podczas gdy w zakładach ubezpieczeń majątkowych wzrosły o 44,7 mln zł (o 2,4%).

² Wynik techniczny - wynik z podstawowej działalności ubezpieczeniowej. Jest on ustalany na formularzu "Techniczny Rachunek Ubezpieczeń", z tym, że inny rachunek techniczny obowiązani są sporządzać ubezpieczyciele na życie, a inny pozostali. Różnica polega na zaliczeniu do "Technicznego Rachunku Ubezpieczeń na Życie" przychodów i kosztów z lokat środków funduszu ubezpieczeniowego.

Tabl. 1 **Zagregowany bilans - aktywa ubezpieczycieli na życie i ubezpieczycieli majątkowych**

poz.	Wyszczególnienie	na życie		majątkowi	
		01.01.2002	31.12.2002	01.01.2002	31.12.2002
		w mln zł			
A.	Wartości niematerialne i prawne	179,5	154,7	155,9	161,3
	1. Wartość firmy	1,4	47,8	8,9	5,5
	2. Inne wartości niematerialne i prawne i zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	178,1	106,9	147,0	155,8
B.	Lokaty	21844,4	26907,2	16541,2	19186,1
	I. Nieruchomości	144,2	142,1	159,3	164,0
	1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu	85,5	85,4	45,0	57,2
	2. Budynki i budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	58,7	56,7	81,7	75,6
	3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji	-	-	32,6	31,2
	II. Lokaty w jednostkach powiązanych	1180,0	1113,4	1452,5	1537,1
	1. Udziały lub akcje w jednostkach powiązanych	800,1	901,0	1225,4	1374,6
	2. Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki	379,9	212,4	217,6	162,5
	3. Pozostałe lokaty	-	-	9,5	0,0
	III. Inne lokaty finansowe	20520,2	25651,7	14883,5	17467,5
	1. Udziały, akcje, inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	1452,9	1485,8	1310,9	1557,6
	2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	18283,1	23621,0	12036,2	14446,9
	3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	-	-	4,5	0,0
	4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	51,1	11,3	39,6	25,9
	5. Pozostałe pożyczki	35,3	53,0	18,4	22,2
	6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	687,6	477,9	1473,9	1414,2
	7. Pozostałe lokaty	10,2	2,8	0,0	0,7
	IV. Depozyty u cedentów	-	-	45,9	17,4
C.	Lokaty środków z tytułu ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	3074,8	4218,5	-	-
D.	Należności	746,7	728,4	2961,3	3051,0
	I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	329,9	303,3	2122,6	2121,6
	1. Należności od ubezpieczających	300,6	290,6	1850,2	1891,6
	a. od jednostek powiązanych	1,2	0,7	0,3	0,4
	b. od pozostałych jednostek	299,3	289,9	1849,9	1891,2
	2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych	11,6	10,1	150,9	79,3
	a. od jednostek powiązanych	-	1,1	1,0	7,6
	b. od pozostałych jednostek	11,6	9,0	149,9	71,7
	3. Inne należności	17,7	2,6	121,4	150,7
	a. od jednostek powiązanych	0,0	0,0	1,2	1,3
	b. od pozostałych jednostek	17,6	2,6	120,2	149,4
	II. Należności z tytułu reasekuracji	35,7	67,8	385,4	525,4
	1. od jednostek powiązanych	15,3	34,7	96,7	44,9
	2. od pozostałych jednostek	20,4	33,1	288,7	480,5
	III. Inne należności	381,1	357,3	453,3	404,0
	1. Należności od budżetu	101,7	32,0	40,2	160,2
	2. Pozostałe należności	279,4	325,3	413,1	243,8
	a. od jednostek powiązanych	193,0	215,9	164,8	66,5
	b. od pozostałych jednostek	86,4	109,4	248,3	177,3
E.	Inne składniki aktywów	590,4	535,9	1064,4	1047,1
	I. Rzeczowe składniki aktywów	453,0	390,6	845,8	818,1
	II. Środki pieniężne	134,4	142,2	208,2	217,4
	III. Pozostałe składniki aktywów	3,0	3,1	10,4	11,6
F.	Rozliczenia międzyokresowe	516,8	578,8	372,6	933,4
	I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	23,2	47,0	73,0	118,9
	II. Aktywowane koszty akwizycji	379,6	439,0	142,9	643,6
	III. Zarachowane odsetki i czynsze	8,4	2,5	4,3	2,4
	IV. Inne rozliczenia międzyokresowe	105,6	90,3	152,4	168,5
	AKTYWA RAZEM	26952,6	33123,6	21095,4	24378,9

Tabl. 2 **Zagregowany bilans - pasywa ubezpieczycieli na życie i ubezpieczycieli majątkowych**

Poz.	Wyszczególnienie	na życie		majątkowi	
		01.01.2002	31.12.2002	01.01.2002	31.12.2002
		w mln zł			
A.	Kapitał własny	3772,8	4539,9	5116,1	6311,9
	I. Kapitał podstawowy	1840,8	2070,0	1888,8	2020,8
	II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	77,3	41,3	0,3	0,1
	III. Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-	-	-
	IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	1598,7	2230,8	3081,1	3644,1
	V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	15,6	18,8	110,0	500,5
	VI. Pozostałe kapitały rezerwowe	22,5	514,5	59,0	62,4
	VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	372,4	-827,9	-22,5	-806,5
	VIII. Zysk (strata) netto	-	574,9	-	890,7
B.	Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-
C.	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	21936,0	27252,0	15925,5	17585,9
	I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	176,1	265,4	5416,7	5991,9
	II. Rezerwa ubezpieczeń na życie	17699,0	21585,1	-	-
	III. Rezerwy na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	496,9	630,5	9471,8	10305,3
	IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	27,9	35,9	6,4	15,1
	V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-	724,9	847,3
	VI. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	546,9	556,2	305,7	426,3
	VII. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	2989,2	4178,8	-	-
D.	Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych (wielkość ujemna)	330,5	402,2	3705,9	3532,9
	I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	11,7	12,3	1123,5	888,6
	II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	196,6	236,9	-	-
	III. Udział reasekuratorów w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	10,9	13,4	2579,8	2638,8
	IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych	1,9	2,1	2,6	5,5
	V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych	-	0,0	-	-
	VI. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokat ponosi ubezpieczający	109,4	137,5	-	-
E.	Pozostałe rezerwy	484,6	653,7	452,7	840,2
	I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	34,8	47,7	223,0	228,6
	II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	303,3	497,6	125,8	496,8
	III. Inne rezerwy	146,5	108,4	103,9	114,8
F.	Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	311,3	390,5	235,2	277,0
G.	Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	634,4	546,9	1803,1	1703,5
	I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	249,3	246,2	206,5	268,1
	1. Zobowiązania wobec ubezpieczających	193,4	190,9	53,8	63,4
	a. wobec jednostek powiązanych	0,4	0,5	0,4	0,5
	b. wobec pozostałych jednostek	193,0	190,4	53,4	62,9
	2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	51,1	50,2	136,5	167,2
	a. wobec jednostek powiązanych	0,4	14,6	0,5	2,2
	b. wobec pozostałych jednostek	50,7	35,6	136,0	165,0
	3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	4,8	5,1	16,2	37,5
	a. wobec jednostek powiązanych	-	-	-	0,0
	b. wobec pozostałych jednostek	4,8	5,1	16,2	37,5
	II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	86,9	99,8	656,6	764,3
	1. wobec jednostek powiązanych	68,5	30,6	152,4	145,8
	2. wobec pozostałych jednostek	18,4	69,2	504,2	618,5
	III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	-	-	4,9	39,9
	1. zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń	-	-	-	-
	2. pozostałe	-	-	4,9	39,9
	IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	3,6	2,2	29,7	183,5
	V. Inne zobowiązania	248,8	152,2	805,2	341,1
	1. Zobowiązania wobec budżetu	28,2	38,8	109,5	32,3
	2. Pozostałe zobowiązania	220,6	113,4	695,7	308,8
	a. wobec jednostek powiązanych	125,0	22,9	42,9	42,9
	b. wobec pozostałych jednostek	95,6	90,5	652,8	265,9
	VI. Fundusze specjalne	45,8	46,4	100,1	106,6
H.	Rozliczenia międzyokresowe	144,0	142,8	1268,7	1193,3
	1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	106,5	114,2	751,6	734,8
	2. Ujemna wartość firmy	-	1,8	-	-
	3. Przychody przyszłych okresów	37,5	26,7	517,1	458,5
	PASYWA RAZEM	26952,6	33123,6	21095,4	24378,9

Tabl. 3 **Ogólny rachunek zysków i strat - ubezpieczyciele ogółem**

Wyszczególnienie	2001	2002
	w mln zł	
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz wynik techniczny ubezpieczeń na życie	248,0	563,4
Przychody z lokat	1377,4	1050,5
Przychody z lokat w nieruchomości	18,8	14,5
Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	29,1	27,1
z udziałów i akcji	1,4	6,8
z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	27,7	20,3
z pozostałych lokat	-	-
Przychody z innych lokat finansowych	826,7	465,6
z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	13,9	9,3
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	633,8	400,2
z lokat terminowych w inwestycjach kredytowych	145,6	54,1
z pozostałych lokat	33,4	2,0
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	34,8	27,1
Wynik dodatni z realizacji lokat	467,9	516,2
Nie zrealizowane zyski z lokat	800,9	1001,0
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	243,9	223,5
Koszty działalności lokacyjnej	353,6	304,6
Koszty utrzymania nieruchomości	15,2	9,2
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	95,1	10,9
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	54,0	64,5
Wynik ujemny z realizacji lokat	189,3	219,9
Nie zrealizowane straty na lokatach	129,9	104,6
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	226,4	133,0
Pozostałe przychody operacyjne	822,1	630,8
Pozostałe koszty operacyjne	891,1	632,9
Wynik z działalności operacyjnej	1891,5	2294,1
Zyski nadzwyczajne	1,5	1,0
Straty nadzwyczajne	1,5	0,4
Wynik finansowy brutto	1891,5	2294,7
Podatek dochodowy	750,0	812,0
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-0,1	17,1
Wynik finansowy netto	1141,6	1465,6

Tabl. 4 Wyniki finansowe ubezpieczycieli

Wyszczególnienie	ogółem		na życie		majątkowi	
	2001	2002	2001	2002	2001	2002
	w mln zł					
Wynik techniczny	248,0	563,4	471,5	752,4	-223,5	-189,0
Wynik z działalności operacyjnej	1891,5	2294,1	794,4	970,0	1097,1	1324,1
Wynik finansowy brutto	1891,5	2294,7	794,6	970,4	1096,9	1324,3
Obciążenie wyniku finansowego	749,9	829,1	368,7	395,5	381,2	433,6
Wynik finansowy netto	1141,6	1465,6	425,9	574,9	715,7	890,7

Tabl. 5. Zagregowane wskaźniki ekonomiczne ubezpieczycieli

Wyszczególnienie	ogółem		na życie		majątkowi	
	2001	2002	2001	2002	2001	2002
	w %					
Wskaźnik rentowności obrotu brutto ^a	7,5	8,5	6,2	6,8	8,8	10,4
Wskaźnik rentowności obrotu netto ^b	4,5	5,4	3,3	4,0	5,7	7,0
Wskaźnik rentowności sprzedaży ^c	5,1	6,3	4,6	5,8	5,5	6,7
Wskaźnik rentowności kapitałów własnych ^d	12,8	13,5	11,3	12,7	14,0	14,1
Wskaźnik rentowności operacyjnej ^e	3,9	4,0	2,9	2,9	5,2	5,4
Wskaźnik rentowności majątku ^f	2,4	2,5	1,6	1,7	3,4	3,7
Wskaźnik rentowności działalności technicznej ^g	1,3	2,8	5,2	7,8	-2,3	-1,9
Współczynnik szkodowości brutto ^h	57,8	58,1	37,3	45,3	72,1	68,0
Współczynnik szkodowości na udziale własnym ⁱ	55,8	58,1	37,6	45,6	72,1	69,9
Wskaźnik kosztów administracyjnych ^j	15,4	14,2	16,8	14,0	14,2	14,4
Wskaźnik kosztów akwizycji ^k	11,6	10,9	13,3	10,9	13,1	10,8

^a relacja wyniku finansowego brutto do przychodów^b relacja wyniku finansowego netto do przychodów^c relacja wyniku finansowego netto do składki przypisanej brutto^d relacja wyniku finansowego netto do wartości kapitałów własnych (Return of Equity ROE)^e relacja wyniku na działalności operacyjnej do wartości aktywów (Return on Assets ROA)^f relacja wyniku finansowego netto do wartości aktywów^g relacja wyniku technicznego do składki zarobionej na udziale własnym^h relacja sumy odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto oraz zmian stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto do składki zarobionej bruttoⁱ relacja odszkodowań i świadczeń do składki zarobionej na udziale własnym^j relacja kosztów administracyjnych do składki przypisanej brutto^k relacja kosztów akwizycji do składki przypisanej brutto

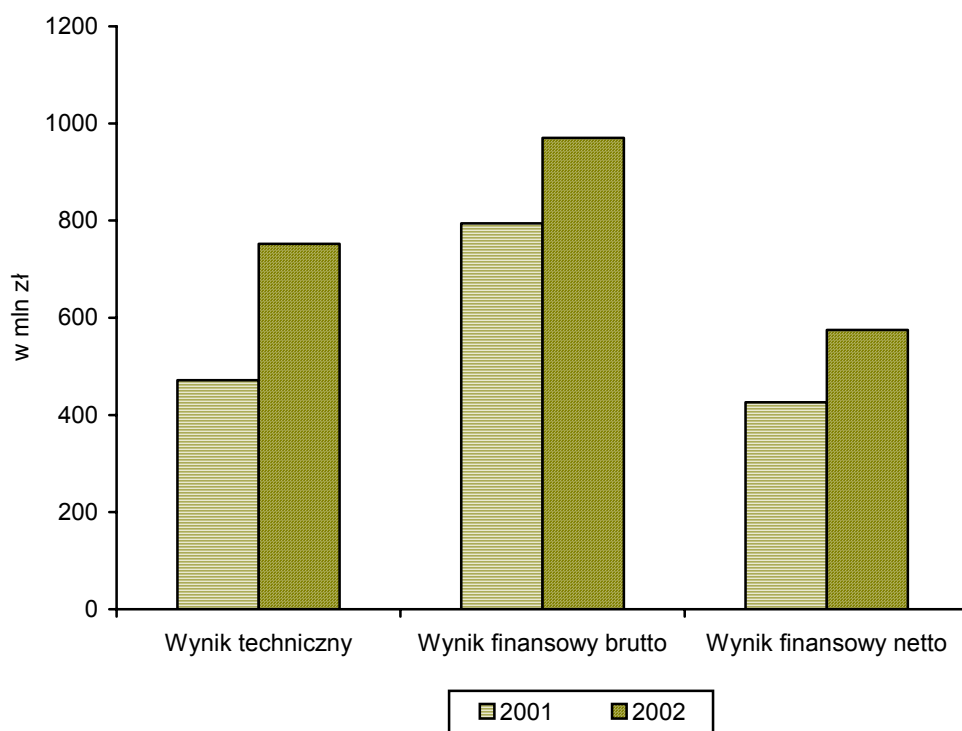
Tabl. 6 Techniczny rachunek ubezpieczeń - ubezpieczyciele na życie

Wyszczególnienie	2001	2002
	w mln zł	
Składki	9078,0	9621,4
Składki przypisane brutto	9256,7	9901,2
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	185,9	189,7
Zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto	-0,2	90,7
Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	7,0	0,6
Przychody z lokat	1834,1	2069,3
Przychody z lokat w nieruchomości	31,8	7,3
Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	62,8	47,1
z udziałów i akcji	18,0	6,3
z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	44,8	40,8
z pozostałych lokat	-	-
Przychody z innych lokat finansowych	1289,7	1076,8
z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	15,3	18,2
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	1190,9	1007,2
z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	75,8	49,1
z pozostałych lokat	7,7	2,3
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	58,0	200,5
Wynik dodatni z realizacji lokat	391,8	737,6
Nie zrealizowane zyski z lokat	1562,0	2229,5
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	28,9	45,4
Odszkodowania i świadczenia	3417,6	4390,8
Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	3344,6	4260,2
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	3379,0	4307,0
udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	34,5	46,8
Zmiana stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	73,0	130,7
rezerwy brutto	77,0	133,2
udział reasekuratorów	4,0	2,5
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	4896,9	5009,4
Zmiana stanu rezerw w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym	3580,0	3838,7
rezerwy brutto	3630,7	3879,0
udział reasekuratorów	50,7	40,3
Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	1038,6	1161,4
rezerwy brutto	1060,4	1189,5
udział reasekuratorów	21,8	28,1
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przewidzianych w statucie na udziale własnym	278,2	9,3
rezerwy brutto	278,2	9,3
udział reasekuratorów	0,0	-
Premie i rabaty łącznie ze zmianą stanu rezerw na udziale własnym	19,5	20,3
Koszty działalności ubezpieczeniowej	2757,5	2455,8
Koszty akwizycji	1230,7	1083,4
Koszty administracyjne	1552,9	1384,0
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	26,1	11,6
Koszty działalności lokacyjnej	400,0	478,2
Koszty utrzymania nieruchomości	10,6	4,3
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	31,3	70,0
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	32,1	178,9
Wynik ujemny z realizacji lokat	325,9	225,0
Nie zrealizowane straty na lokatach	247,3	550,2
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	48,8	84,8
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów przeniesione do ogólnego rachunku zysków i strat	243,9	223,5
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	471,5	752,4

Tabl. 7 **Ogólny rachunek zysków i strat - ubezpieczyciele na życie**

Wyszczególnienie	2001	2002
	w mln zł	
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	471,5	752,4
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	243,9	223,5
Pozostałe przychody operacyjne	350,9	259,1
Pozostałe koszty operacyjne	272,0	265,0
Wynik z działalności operacyjnej	794,4	970,0
Zyski nadzwyczajne	1,0	0,7
Straty nadzwyczajne	0,8	0,3
Wynik finansowy brutto	794,6	970,4
Podatek dochodowy	368,1	396,8
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	0,6	-1,3
Wynik finansowy netto	425,9	574,9

Wyniki finansowe ubezpieczycieli na życie

Tabl. 8 **Techniczny rachunek ubezpieczeń - ubezpieczyciele majątkowi**

Wyszczególnienie	2001	2002
	w mln zł	
Składki	9811,6	10207,8
Składki przypisane brutto	13122,7	13235,5
Udział reasekuratorów w składce przypisanej	2919,0	2217,7
Zmiana stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	289,2	575,2
Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	-102,9	-234,9
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	226,4	133,0
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	59,7	120,7
Odszkodowania i świadczenia	7079,0	7135,0
Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	5879,4	6360,5
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	7809,4	7774,0
udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	1930,0	1413,5
Zmiana stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	1199,6	774,5
zmiana stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	1446,5	833,5
udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	246,9	59,0
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych na udziale własnym	37,4	120,6
zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych brutto	37,4	120,6
udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych	-	-
Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw na premie i rabaty	17,1	18,3
Koszty działalności ubezpieczeniowej	2840,9	2866,9
Koszty akwizycji	1720,3	1427,1
Koszty administracyjne	1867,8	1912,4
Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	747,2	472,6
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	230,0	387,3
Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	116,8	122,4
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	-223,5	-189,0

Wyniki finansowe ubezpieczycieli majątkowych

Tabl. 9 **Ogólny rachunek zysków i strat - ubezpieczyciele majątkowi**

Wyszczególnienie	2001	2002
	w mln zł	
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	-223,5	-189,0
Przychody z lokat	1377,4	1050,5
Przychody z lokat w nieruchomości	18,8	14,5
Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	29,1	27,1
z udziałów i akcji	1,4	6,8
z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	27,7	20,3
z pozostałych lokat	-	-
Przychody z innych lokat finansowych	826,7	465,6
z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	13,9	9,3
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	633,8	400,2
z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	145,6	54,1
z pozostałych lokat	33,4	2,0
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	34,8	27,1
Wynik dodatni z realizacji lokat	467,9	516,2
Nie zrealizowane zyski z lokat	800,9	1001,0
Koszty działalności lokacyjnej	353,6	304,6
Koszty utrzymania nieruchomości	15,2	9,2
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	95,1	10,9
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	54,0	64,5
Wynik ujemny z realizacji lokat	189,3	219,9
Nie zrealizowane straty na lokatach	129,9	104,6
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	226,4	133,0
Pozostałe przychody operacyjne	471,2	371,7
Pozostałe koszty operacyjne	619,0	367,8
Wynik z działalności operacyjnej	1097,1	1324,1
Zyski nadzwyczajne	0,5	0,3
Straty nadzwyczajne	0,7	0,1
Wynik finansowy brutto	1096,9	1324,3
Podatek dochodowy	381,9	415,2
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-0,7	18,4
Wynik finansowy netto	715,7	890,7

Tabl. 10 **Składki i świadczenia według rodzajów ubezpieczeń w dziale I**

Wyszczególnienie	Składki przypisane brutto			świadczenia wypłacone brutto		
	2001	2002	2001= 100	2001	2002	2001= 100
	mln zł		%	mln zł		%
OGÓŁEM BEZPOŚREDNIE	9260,3	9744,8	105,2	3312,8	4239,9	128,0
na życie	4602,4	4690,6	101,9	2003,0	2260,4	112,8
posagowe, zaopatrzenia dzieci	98,9	142,6	144,2	90,8	108,5	119,5
na życie związane z funduszem inwestycyjnym	2985,7	3144,1	105,3	587,0	1068,1	182,0
w tym: programy PPE	5,6	10,4	185,7	0,2	1,3	650,0
rentowe	16,7	17,1	102,4	45,1	47,9	106,2
wypadki i choroby	1556,6	1750,4	112,4	586,9	755,0	128,6

Tabl. 11 Składki i odszkodowania według grup i rodzajów ubezpieczeń w dziale II

Wyszczególnienie	składki przypisane brutto			odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto		
	2001	2002	2001= 100	2001	2002	2001= 100
	mln zł		%	mln zł		%
OGÓŁEM BEZPOŚREDNIE	12889,3	13024,3	101,0	7561,8	7613,8	100,7
Osobowe	704,0	754,1	107,1	274,4	312,4	113,8
w tym:						
Grupa 1. wypadki i choroby zawodowe	572,1	612,4	107,0	224,9	252,6	112,3
Grupa 2. choroby	131,9	141,7	107,4	49,5	59,8	120,8
Majątkowe	12185,3	12270,2	100,7	7287,3	7301,4	100,2
w tym:						
Grupa 3. casco pojazdów lądowych	4010,5	3792,0	94,6	3090,9	2974,2	96,2
Grupy 4,5,6. casco lotnicze, pojazdów szynowych, żegluga morskiej i śródlądowej	76,0	91,3	120,1	52,6	50,9	96,8
Grupa 7. przedmiotów w transporcie	112,4	109,6	97,5	36,7	39,3	107,1
Grupa 8. szkody spowodowane żywiołami	1337,7	1461,0	109,2	561,2	647,2	115,3
w tym: <u>ubezpieczenie budynków w gospod. rolnych (obowiązkowe)</u>	281,1	291,8	103,8	129,7	163,7	126,2
Grupa 9. pozostałe szkody rzeczowe	991,5	976,7	98,5	536,4	434,7	81,0
Grupa 10. odpowiedzialność cywilna z tytułu posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	4723,8	4805,6	101,7	2691,1	2800,6	104,1
w tym: <u>OC komunikacyjne (obowiązkowe)</u>	4196,3	4296,0	102,4	2472,2	2533,1	102,5
Grupa 13. odpowiedzialność cywilna ogólna	413,9	451,6	109,1	100,3	130,3	129,9
w tym: <u>OC rolników (obowiązkowe)</u>	31,3	32,7	104,5	12,0	13,7	114,2
<u>OC pozostałe (obowiązkowe)</u>	24,5	27,5	112,2	1,9	6,1	321,1
Grupy 14,15. finansowe (kredytu, gwarancji)	262,6	278,8	106,2	124,8	144,7	115,9
Grupa 16. różne ryzyka finansowe	123,6	158,6	128,3	31,0	25,6	82,6
Grupa 17. ochrony prawnej	1,7	3,8	223,5	0,7	1,4	200,0
Grupa 18. świadczenia pomocy	77,0	87,1	113,1	30,8	36,5	118,5